

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår saksbehandler
Åshild Olaussen

Kopi til

Vår dato
29.04.2015

Vår referanse
DOK/2015/00456

Deres referanse

Høringsuttalelse – forslag til endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Vi viser til høring om endringer av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Unio oversender med dette sitt høringssvar.

Unio er i tvil om de endringsforslagene som er fremmet, vil bidra til å ivareta intensjonen om en økt kvalitet innen høyere utdanning og forskning. Tvert i mot mener vi de endringene som er foreslått i forskriften vil være med på å svekke rekrutteringen til sektoren. Med dagens opprykksreglement har kandidater som vurderer en karriere innen universitets- og høgskolesektoren, et tydeligere karriereløp enn det som vil være tilfelle med de foreslåtte endringene.

Dagens ordning med felles stillingsstruktur og tilhørende opprykksordninger er et gode både for de ansatte, institusjonene og for den samlede kunnskapsproduksjonen i Norge ved at den stimulerer til faglig utvikling og økt kvalitet. For de ansatte er ordningen den viktigste måten de vitenskapelig tilsatte kan påvirke sin lønns- og karriereutvikling gjennom. Videre oppmuntrer ordningen til egeninnsats, kompetanseutvikling og faglig fornyelse.

Vi forstår de foreslåtte endringsforslagene som tiltak for å gi institusjonene en større mulighet til selv å utøve faglig lederskap i rekrutterings- og karrierepolitikken. Departementets mål er blant annet at det faglige personalets kompetanse bedre tilpasses den enkelte institusjons oppgaver, profil og ambisjon.

Vi stiller oss spørrende til om det nødvendigvis må være så stor forskjell mellom hva de ansatte selv ønsker å kvalifisere og spesialisere seg til, og hvilken faglig utvikling den enkelte institusjon ønsker å satse på. En må forutsette at grunnlaget for institusjonens ønskede faglige profil legges ved tilsetting av kvalifisert faglige personale. Og at den faglige ansattes økte kompetanse uansett bidrar til å øke institusjonens samlede kompetanse og faglige utvikling.

Nedenfor følger Unios kommentarer til de enkelte forslagene i høringsutkastet.

1. Opprykk til høyere stillingsnivå kan bare gis på bakgrunn av kompetansevurdering av en bedømmingskomité institusjonen selv har oppnevnt eller godkjent.

Unio mener dagens forskrift ivaretar de krav som skal fastsettes til kompetanse for stillinger innen universitets- og høyskolesektoren.

Unio er uenig i departementets vurdering om at «En svakhet med [opptrykks]ordningene er at de svekker den enkelte institusjons mulighet for å planlegge faglig utvikling [...]». Vi mener at ansattes innsats for å kvalifisere seg til en toppstilling er en styrke for institusjonene. Vi støtter derfor ikke de foreslåtte endringene. Når alle som ønsker opprykk innen et fagområde ikke lenger kan benytte muligheten som ligger i en stillingsutlysning, tvinges alle til å søke egen institusjon om opprykk noe som kan medføre ekstra administrasjon og økte utgifter for institusjonene, som må nedsette egne bedømmelseskomiteer på hvert enkelt fagområde.

Bedømmelsen av vitenskapelig kompetanse vil alltid ha et element av subjektivitet og være gjenstand for diskusjon. Det vil ikke endre seg om institusjonene selv bestemmer kriteriene for bedømming av kompetanse og overlates alt ansvar for nedsetting av sakkyndige komiteer.

Unio viser til Forskerforbundets høringssvar der de foreslår at det utarbeides tydeligere minstekrav til de vitenskapelige stillingene, og at det innføres like krav i kommisjonsvurderingene både ved tilsetting og opprykk. Dette vil bidra til å sikre det nasjonale nivået, og samtidig redusere antallet ikke-reelle søkere til utlyste stillinger.

2. Adgang til å søke opprykk i forbindelse med søknad på lavere stilling oppheves

Unio støtter forslaget.

3. Institusjonen/avdelingen kan fastsette generelle stillingskrav til de enkelte stillingstypene utover minimumskravene i forskriftens § 1-2 til § 1-7

Unio støtter ikke forslaget til endring av forskriften. I dag har institusjonene mulighet til å fastsette egne krav i utlysning av nye stillinger, og arbeidsgiver har innenfor styringsretten anledning til å pålegge ansatte å tilegne seg ny og annen kompetanse.

Den felles stillingsstrukturen har sikret en felles forståelse blant arbeidsgivere, ansatte og potensielle rekrutter om hvordan den vitenskapelige karriereveien ser ut og hvilken kompetanse de ulike stillingene krever. Med endringsforslaget vil det bli vanskeligere å etablere faglige standarder på tvers av institusjoner, og det vil utvikle seg nivåforskjeller mellom institusjonene til hinder for samarbeid og mobilitet.

Videre vil forslaget gjøre det vitenskapelige karriereløpet mer uoversiktlig, med negative konsekvenser for rekrutteringen til sektoren. Forslaget vil også kunne føre til mindre mobilitet i UH-sektoren. Når de enkelte institusjonene selv kan fastsette generelle kvalifikasjonskrav vil det bli vanskeligere å skifte jobb mellom institusjonene i sektoren fordi kravene til samme stilling vil variere.

Dersom forslaget er ment å øke institusjonenes kontroll med dimensjoneringen av fagstabene, mener vi at det lar seg bedre løse ved å opprettholde muligheten i dagens forskrift om «Institusjoner som på bakgrunn av sin egenart har utfyllende regler om krav til sine professorer, kan ta disse i betraktning ved

behandling av søknaden». Vi foreslår at denne muligheten utvides til å gjelde også andre stillinger det er opprykksordning til (førstelektor/førsteamanuensis og høyskolelektor/ universitetslektor).

4. Overgangsordninger mellom de to karriereveiene oppheves

Unio mener overgangsordningen bør opprettholdes. Det kan være uheldig å skape vanntette skott mellom de ulike karriereløpene førsteamanuensis-professor og førstelektor-dosent. En alternativ karrierevei for gode undervisere bør ikke lukke døra for fremtidig forskning på et senere tidspunkt. Unio mener derfor at det bør være mobilitetsmulighet mellom professor og dosent med klare kriterier.

I dag ser vi at hoveddelen av stillingene lyses ut med mulighet for tilsetting i begge karriereløp. Det er derfor vanskelig å si at den nåværende overgangsordningen svekker den strategiske og faglige ledelsen. Tvert i mot kan det synes som om institusjonenes mulighet til strategisk og faglig ledelse vil bli svekket ved å fjerne overgangsordningen.

5. Ansatte amanuenser, høyskolelektorer og universitetslektorer må ha tiltrådt fast stilling eller åremålsstilling og ha minst halv stilling for å kunne søke om opprykk til førstelektor eller førsteamanuensis

Unio ser begrunnelsen om å likestille disse stillingene med opprykksordningen til dosent og professor, men mener likevel dette er galt. Ingen av disse stillingene er naturlig åremålsstillinger. Derfor er det uklart hva departementet tenker på når det beskriver åremål spesielt. Disse stillingene brukes gjerne til vikariater og eventuelt andre hjemler for midlertidig tilsetting etter tjml. Unio kan ikke akseptere at man her skal diskriminere midlertidige og deltidsansatte (det er tilsynelatende også i strid med aml §13). Vi ønsker isteden at forskriften endres i motsatt vei, slik at også andre midlertidige og deltidsansatte førsteamanuenser og førstelektorer skal kunne søke om opprykk på linje med andre.

Videre mener Unio dette kan få uheldige konsekvenser for de praksisrettede fagene, hvor det er stort behov for ansatte med delte stillinger. For sykepleierutdanningen er det for eksempel viktig å opprettholde en nær kontakt med praksisfeltet, og å ha ansatte som jobber på post i deler av sin stilling. Ved å fjerne muligheten til at disse skal få kompetanseopprykk når de har en mindre stillingsbrøk enn 50 %, vil det kunne skapes problemer med å rekruttere denne viktige kompetansen.

6. I bedømmingskomiteer ved opprykk kan ikke medlem fra egen institusjon inneha ledervervet

Unio støtter forslaget til endring i forskriften. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at det i enkelte fag kan bli vanskelig å finne fagpersoner fra andre institusjoner. Strukturprosessen vil føre til at dette er et problem som kan oppstå oftere. Unio ber derfor departementet vurdere om det er hensiktsmessig å lage en unntaksregel for slike tilfeller.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Åshild Olaussen
fagsjef

